

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy a soudce zpravodaje JUDr. Karla Šimky a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **M. B.**, zastoupena JUDr. Lubomírem Kolaříkem, advokátem se sídlem Svatovítské náměstí 126, Pelhřimov, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčnickém právu 376/1, Praha 2, týkající se žaloby žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2013, sp. zn. SZ/2/2012/9S-VYK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 3. 2014, č. j. 2 Ad 70/2013 - 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalobkyně **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozhodnutí krajského soudu

[1] Dne 29. 9. 2009 podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) žádost o příspěvek na péči (§ 7 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách; dále jen „zákon o sociálních službách“), této žádosti však nebylo vyhověno. O odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí o nepřiznání příspěvku na péči rozhodoval Krajský úřad Kraje Vysočina, následně tato pravomoc přešla na žalovaného (*druhostupňová rozhodnutí jsou pro přehlednost v dalším textu označována jako rozhodnutí žalovaného bez ohledu na to, který z těchto dvou správních orgánů je vydal*). Ve věci žádosti o příspěvek na péči bylo rozhodováno správními úřady opakovaně. Proti rozhodnutím žalovaného se stěžovatelka vždy bránila žalobami ve správním soudnictví a krajské soudy opakovaně rozhodnutí žalovaného rušily. Naposledy prvostupňovým rozhodnutím ze dne 11. 3. 2011, č. j. 2365/2011/HUM, přiznal Městský úřad v Humpolci stěžovatelce příspěvek na péči ve výši 2.000 Kč měsíčně od měsíce září 2009. Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 7. 2013, č. j. SZ/2/2012/9S-VYK, k odvolání stěžovatelky rozhodnutí Městského úřadu v Humpolci

změnil tak, že se stěžovatelce přiznává příspěvek na péči ve výši 2.000 Kč měsíčně od září 2009 a zvyšuje se jí tento příspěvek z 800 Kč na 4000 měsíčně ode dne 1. 3. 2011 [z částky 2.000 Kč na částku 800 Kč byl příspěvek na péči s účinností od 1. 1. 2011 snížen ze zákona s ohledem na novelizaci § 11 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách provedenou čl. XI. bodem 1. zákona č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, ve spojení s přechodným ustanovením v čl. XII. bodu 1. zmíněného zákona; o snížení byla stěžovatelka vyrozuměna sdělením z 21. 3. 2011]. Proti tomuto rozhodnutí stěžovatelka opět brojila žalobou, kterou Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 4. 3. 2014, č. j. 2 Ad 70/2013 - 37, zamítl.

[2] Napadenému rozsudku předcházela rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne ze dne 18. 10. 2010, č. j. 57 A 59/2010 - 35, kterým krajský soud rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2010 zrušil pro vady řízení, když dospěl k závěru, že žalovaný rozhodoval na základě zcela nedostatečného zjištění skutkového stavu věci a zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků bylo provedeno v rozsahu nedostatečném pro použití posudkových kritérií. Dalším rozsudkem krajského soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 57 A 168/2011 - 38, bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2011, a to opět z důvodu, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Správně se (krajský úřad) obrátil na posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí (tedy nynějšího žalovaného), nicméně nechal bez povšimnutí, že posudky vyhotovené posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále rovněž „MPSV“) v Českých Budějovicích ze dne 6. 9. 2011, 15. 9. 2011 a 12. 10. 2011, které vzal za základ svého rozhodování, jednoznačně a přesvědčivě neprokazují, v jakém rozsahu vyžaduje stěžovatelka zajištění potřebné pomoci při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti. Rozdílné posouzení některých úkonů bez jakékoliv bližší specifikace a přesvědčivého zdůvodnění v přezkoumávaném rozhodnutí při absenci přítomnosti posuzované osoby pokládal krajský soud za vážné pochybení, které ve svém důsledku mohlo mít za následek i nesprávné právní posouzení předmětné věci. Rozsudkem ze dne 21. 1. 2013, č. j. 2 Ad 60/2012 - 43, pak krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného ve stejné věci ze dne 13. 8. 2012, a to z důvodu, že se žalovaný nevypořádal s námitkami stěžovatelky uvedenými v odvolání ze dne 28. 3. 2011. Z rozhodnutí žalovaného nebylo podle krajského soudu možné shledat, na jaké důkazní prostředky se žalovaný soustředil a zda důkazy vyhodnotil v souladu s pravidly logického usuzování tak, že nelze mít pochybnosti o vysloveném závěru. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nebylo ani zřejmé, z jakého skutkového stavu žalovaný vycházel. Nezabýval se obsahem posudků Posudkové komise MPSV v Českých Budějovicích a v Brně, která byla požádána o vypracování posudkového závěru. Posudek posudkové komise je nutno hodnotit jako každý jiný důkaz, proto bylo povinností žalovaného zabývat se uvedenými posudky, zejména zhodnotit, zda je posudek úplný a přesvědčivý a zda se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, stěžovatelkou udávanými zdravotními potížemi a zda posudek obsahuje náležité zdůvodnění. Zhodnocení těchto posudků posudkových komisí odůvodnění napadeného rozhodnutí neobsahovalo. Nebylo ani vyhodnoceno sociální šetření, které bylo v průběhu řízení opakovaně provedeno. Bylo povinností žalovaného zjištěné skutečnosti vyhodnotit v souvislosti s přesvědčivě zdůvodněnými posudkovými závěry posudkových komisí, což učiněno nebylo. Žalovaný se pouze omezil na opis posudkových závěrů posudkové komise, aniž by učinil zhodnocení těchto posudků v souvislosti s dalšími důkazy. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí popsal průběh řízení, které předcházelo vydání žalobou napadeného rozhodnutí, aniž bylo blíže konkretizováno, z jakého důvodu došlo ke změně napadeného rozhodnutí.

[3] V nyní posuzovaném rozsudku vyšel krajský soud ze skutečnosti, že stěžovatelka předložila lékařské nálezy, podrobila se sociálnímu šetření a vlastní šetření provedla též posudková komise. Stěžovatelkou předložené lékařské zprávy byly posudkovými komisemi

pokračování

zhodnoceny, přičemž se tak dělo právě se zřetelem k objektivním údajům, které z těchto zpráv vycházejí v zájmu stanovení stupně závislosti. Zdravotní stav stěžovatelky a jeho dopad do rozsahu péče o vlastní osobu a zvládání základních životních potřeb byl předmětem posuzování tří různých posudkových komisí v různých časových intervalech v různých složeních a na základě postupně doplňovaných lékařských nálezů. Jestliže všechny tři posudkové komise dospěly ke stejnému závěru, že stěžovatelka byla v době od 29. 9. 2009 do 27. 3. 2011 závislá na pomoci jiné osoby i zajišťování péče o svou osobu a soběstačnosti v prvním stupni, v následujícím období pak ve stupni druhém, pak při takové shodě je zapotřebí z posudkového zhodnocení o stupni závislosti vycházet. Rozdílný náhled posudkových komisí na zajištění konkrétních úkonů péče vysvětluje posudková komise ve svém posudku z 13. 5. 2013, ve kterém zdůraznila, že je zapotřebí vycházet z objektivních údajů a na jejich základě vyhodnotit, které základní životní potřeby stěžovatelka nesvede obstarávat v příčinné souvislosti mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřeby v přijatelném standardu. Tato funkční schopnost se hodnotí s využitím zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a s využíváním běžně dostupných pomůcek, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Dále se musí odlišit, zda osoba daného věku, ale jinak zdravá, nesvede základní životní potřeby z důvodu onemocnění. U různých stupňů závislosti jedná se vždy o každodenní pomoc. Odlišnost náhledů jednotlivých posudkových komisí na zvládání úkonů péče je vysvětlována tím, že nelze dosáhnout v různých časech a s různými podkladovými materiály u různě složených komisí přesně stejného ohodnocení jednotlivých úkonů či základních životních potřeb. Základem dobrých posudků u jednoho případu je shodnout se na stupni závislosti. Ve stupni závislosti se všechny posudkové komise po daná období shodují. Je-li tu taková shoda, pak z těchto posudků je zapotřebí vycházet při rozhodování o nároku na péči.

[4] Dále krajský soud uvedl, že vedle výše uvedených zdravotních posudků byla žalovanému k dispozici sociální šetření v místě bydliště stěžovatelky a bylo vycházeno ze sdělení místního obecního úřadu, která dokládají denní aktivity stěžovatelky. Vlastní místní šetření provedla též posudková komise MPSV, pracoviště České Budějovice v roce 2012. Výsledky sociálních šetření byly posudkovým komisím k dispozici. Lékařskými nálezy vyjmenovanými stěžovatelkou se posudkové komise zabývaly, což je z obsahu posudků zřejmé. Všemi těmito podklady je doložen skutkový stav významný pro rozhodování o splnění podmínek nároku na poskytnutí příspěvku na péči podle předpisů o sociálních službách. Soud proto uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci. Proto není podle krajského soudu zapotřebí řízení doplnit výslechem zmocněnce stěžovatelky a znaleckými posudky z oboru psychiatrie, psychologie a neurologie. Při porovnání počtu úkonů péče o sebe a soběstačnosti podle posudkových zhodnocení pak byla správně aplikována zákonná ustanovení o stanovení stupňů závislosti stěžovatelky.

II. Kasační stížnost stěžovatelky a vyjádření žalovaného k ní

[5] V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnila stěžovatelka důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítá, že žalovaný se s jí předloženými listinnými důkazy a lékařskými nálezy nevyrovnal. Žalovaný i krajský soud pouze opisovali předchozí právně vadné posudky a další podklady a vydávali je za bezvadné důkazy. Žalovaný neprovedl sociální šetření tak, aby zjistil skutečný stav věci, a nezjistil zdravotní stav stěžovatelky a funkční dopad na zvládání jednotlivých úkonů.

[6] Stěžovatelka v kasační stížnosti rozsáhle opakuje námitky obsažené již v žalobě a rekapituluje své výhrady k jednotlivým zjištěním žalovaného. Opakuje rovněž své návrhy

na výslech pečující osoby či ustanovení znalce z oboru psychologie-psychiatrie a neurologie. Vedle toho poukazuje i na dříve uplatněné námitky, které nijak nesouvisí s projednávanou věcí, například na nákladnost vyplácení sociálních dávek přes systém S-karet a obtíží, které by využívání tohoto systému stěžovatelce přineslo.

[7] Co se týče konkrétních výhrad k napadenému rozsudku, stěžovatelka namítá, že jí nebyl v odůvodnění dán stejný prostor, jakého se dostalo žalovanému. Krajský soud zjevně uvedl věci sporadické, které stěžovatelku poškozují před Nejvyšším správním soudem. Závěry krajského soudu jsou podle ní v rozporu se závěry předchozích rozsudků, jedná se tak o věci již jednou rozhodnuté. Stěžovatelka krajskému soudu také vytýká, že se při rekapitulaci obsahu správního spisu více nezabýval obsahem předchozích žalob stěžovatelky a také odůvodněním předchozích zrušovacích rozsudků, kterými byl žalovaný vázán. Krajský soud podle stěžovatelky nevycházel ze stejného skutkového a právního stavu jako soudy v předchozích rozhodnutích. Stěžovatelka navrhuje Nejvyššímu správnímu soudu, aby si vyžádal tato rozhodnutí krajských soudů a spisy k nim vedené jako důkaz nezákonného jednání žalovaného i krajského soudu.

[8] Stěžovatelka také zpochybňuje podklady, ze kterých krajský soud při posouzení věci vycházel. Namítá, že šetření žalovaného neproběhlo dne 3. 11. 2010, nýbrž dne 30. 11. 2010. K podepsání protokolu z tohoto šetření, kdy byly stěžovatelce pokládány návodné otázky, došlo pod nátlakem žalovaného. Krajský soud naopak neuvádí skutečnosti, které potvrzují nezákonné až podvodné jednání žalovaného. Jednou z nich jsou okolnosti vyšetření stěžovatelky, které mělo proběhnout u PhDr. V. R. dne 5. 5. 2010. Protože této lékařce vadila při vyšetřování přítomnost pečující osoby (syna stěžovatelky), uvedla sama, že se vyšetřování neuskuteční. Posudková komise ovšem zařadila do podkladů, z nichž vycházela při zpracování posudku v roce 2010, i vyšetření stěžovatelky u výše uvedené psycholožky. Ohledně provedení dotazování na obecním úřadě v Senožatech a úkonů stěžovatelky, které je podle poskytnuté odpovědi sama schopna zvládnout, pak není jasné, jakého období se tyto závěry týkají. Zástupci (synovi) stěžovatelky starosta obce Z. V. poskytnutí takových informací popřel a ani ve spise se nenachází jasný důkaz o tom, že obecní úřad poskytoval informace o tom, že si stěžovatelka chodí sama od středy do pátku pro obědy do firmy Senagro. Stěžovatelka popírá, že by si sama chodila pro obědy; vozí ji její syn automobilem nebo jí sám vaří. Stěžovatelka by sama ze zdravotních důvodů uvedenou cestu nezvládla, kromě Alzheimerovy choroby trpí i těžkou kalcifikovanou stenózou a dalšími chorobami, což dokládají lékařské nálezy. Stejně námitky platí i pro sociální šetření, které mělo být provedeno dne 2. 4. 2012. Stěžovatelka má za to, že sociální šetření provedené dne 15. 4. 2011, je nepoužitelné, neboť bylo úspěšně napadeno před soudem, který rozhodnutí žalovaného zrušil. Mělo tak být provedeno sociální šetření v období od doručení posledního rozsudku do vydání rozhodnutí žalovaného, tj. od 1. 3. 2013 do 22. 7. 2013. K tomu však nedošlo. Stěžovatelka nesouhlasí ani se závěrem krajského soudu, že nebylo třeba podat důkaz o tom, jak často se syn stěžovatelky u ní zdržuje, neboť se jedná o závěr bagatelizující. K žalobě stěžovatelka navrhla množství důkazů k prokázání, v jakém rozsahu jí syn poskytuje pomoc, na které krajský soud nijak konkrétně nereagoval. Závěr krajského soudu, že žalovaným byl objektivně zjištěn stav, nemůže obstát, protože soudy v předchozích řízeních prokázaly pravý opak, že žalovaný prováděl špatně sociální šetření, neboť nezjistil stav věci, o němž by nebyly důvodné pochybnosti. Posudek, o který krajský soud opřel svoje závěry, tak nemůže být úplný. Doplňující posudek byl vypracován stejnou osobou jako posudek původní, oba posudky byly napadeny pro neobjektivitu. Doplňující posudek za těchto okolností nemůže být posudkem revizním. Krajský soud nezdůvodnil, proč výroky předchozích soudů neuznává, ani kde se soudy v předchozích řízeních mýlily, když tvrdí, že žalovaný postupoval správně. Podle krajského soudu, je-li na lékařskou zprávu stěžovatelky jakýmkoliv způsobem reagováno, je posudek úplný a rozhodnutí přezkoumatelné. Jde o bagatelizaci důkazů, při které soud nepřihlédl k hodnotě důkazů předložených stěžovatelkou a neodůvodnil, čím by měl být posudek přesvědčivý. Krajský soud

pokračování

protimluvně jednou tvrdí, že je stav stěžovatelky dostatečně objektivně zjištěn, přičemž šetření proběhlo v roce 2012, podruhé uvádí v souvislosti s předloženou novou zprávou Doc. MUDr. B. ze dne 17. 6. 2013, že je zapotřebí vycházet z aktuálního stavu.

[9] Stěžovatelka dále brojí proti názoru krajského soudu, že rozhodnutí žalovaného není v rozporu se závěry předchozích zrušovacích rozsudků. Žalovaný se podle stěžovatelky neřídil závěrem, podle kterého měl doplnit šetření buď na místě samém, nebo před posudkovou komisí. Protimluvná jsou tvrzení, že rozsudkem ve věci 2 Ad 60/2012 došlo ke zrušení rozhodnutí žalovaného pro nedostatečné zjištění skutkového stavu a zároveň že skutkové podklady, na základě kterých bylo rozhodováno, jsou úplné a zcela postačující pro spolehlivé posouzení stupně závislosti stěžovatelky. Posudky opatřené žalovaným v roce 2013 pak nevycházejí z objektivizace skutkového stavu. Žalovaný stěžovatelku vůbec neviděl, ustanovená posudková lékařka MUDr. S. stěžovatelku neviděla a nenavštívila, udělala pouze posudkový závěr v posudku ze dne 13. 5. 2013, se kterým stěžovatelka nesouhlasila právě z důvodů nezjištění skutkového stavu věci, o kterém by nebyly další pochybnosti. Žalovaný nesprávně ustanovil pro vypracování doplňkového posudku opět MUDr. S., která vypracovala posudek předchozí z 13. 5. 2013. Stěžovatelka připomíná, že žalovanému sdělila, že tato lékařka nebyla nalezena v seznamu posudkových lékařů, a proto považuje posudky z 13. 5. 2013 a z 24. 6. 2013 za nepravdivé a podvodné. Žalovaný ani krajský soud nedoložili, že MUDr. S. splňuje kritéria posudkového lékaře. MUDr. S. je v pracovním poměru se žalovaným, takže je zde zřejmá finanční závislost na žalovaném. Přitom podle judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího soudu lze v takovém případě pochybovat o nepodjatosti znalce.

[10] Podle stěžovatelky žalovaný nepřihlédl k lékařským zprávám MUDr. H., MUDr. V. a MUDr. P., podle kterých stěžovatelka vyžaduje trvalý dozor. Neporovnal lékařské zprávy a funkční poruchy stěžovatelky. Nevypořádal se ani s lékařskou zprávou Doc. MUDr. B. ze dne 17. 6. 2013, ve které tento lékař navrhuje přiznání příspěvku na péči pro stěžovatelku ve stupni III až IV. Krajský soud se nijak nezabýval námitkou, že měl být ustanoven nezávislý znalec.

[11] Stěžovatelka namítá rovněž nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, a to v pasáži týkající se postupu žalovaného. Podle stěžovatelky z použitého výrazu „*jestliže opatřil*“ není zřejmé, zda je myšleno, zda žalovaný opatřil podklady nebo je teprve opatří. Podobné výhrady stěžovatelka vznáší i proti užití výrazu „*je-li jím činěn závěr*“ při hodnocení zdravotního posudku. Žalovaný každopádně podle stěžovatelky dostatečné podklady neopatřil, protože ustanovená lékařka MUDr. S. stěžovatelku ani jednou neviděla. Tento závěr podle stěžovatelky podporují i zrušovací rozsudky krajských soudů v dané věci. V důsledku nesprávného posouzení věci se napadený rozsudek vymyká ustálenému právnímu názoru, ke kterému dospěly soudy v předchozích řízeních. Proto by měl Nejvyšší správní soud rozhodovací činnost sjednotit. Neodůvodněné jsou i závěry krajského soudu, že není pochyb, že stěžovatelka trpí Alzheimerovou nemocí, zvláště když MUDr. S. v posudku uvádí, že magnetická rezonance takové známky nevykazuje.

[12] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka

v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[15] Při posouzení kasační stížnosti vycházel zdejší soud z obsahu soudního a správního spisu, jehož součástí jsou i předchozí žaloby stěžovatelky i všechny zrušovací rozsudky. Neshledal ovšem důvod, aby vyžádal také soudní spisy vedené ve věcech, ve kterých byly zrušovací rozsudky vydány, neboť to nepovažoval za potřebné s ohledem na obsah kasačních námitek. Ani z kasační stížnosti není zřejmé, co by z obsahu těchto spisů mělo být prokázáno. Stěžovatelka toliko obecně uvádí, že tyto spisy jsou důkazem nezákonného jednání žalovaného i krajského soudu, aniž by specifikovala, jakou konkrétní skutečnost by měly prokázat, respektive jakou skutečnost, k jejímuž prokázání nepostačují materiály obsažené v soudním či správním spisu v dané věci.

[16] Vzhledem k logice stížnostních bodů Nejvyšší správní soud nejprve zaujal stanovisko ke kasačním námitkám stěžovatelky, jež se dají podřadit pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Co se týče námitek nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, pak z ustálené judikatury zdejšího soudu vyplývá, že nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je rozhodnutí především tehdy, opírá-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75), nebo pokud soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (srov. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, popřípadě rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Asz 27/2004 - 74). Obdobně je rozhodnutí soudu zatíženo nepřezkoumatelností v případě, že se soud ztotožní se závěry správního orgánu a označí je za správné, přičemž se ale nevypořádá s věcnými či právními námitkami v žalobě uplatněnými proti takovým závěrům (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 23. 12. 2005, č. j. 4 As 13/2004 - 55), respektive pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (srov. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44).

[17] Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud jednoznačně vymezil, které podklady pro rozhodnutí žalovaného jsou relevantní, jak se s nimi žalovaný vypořádal a jak vyhodnotil námitky stěžovatelky. Napadený rozsudek je přezkoumatelný, neboť jsou v něm jasně uvedeny závěry, ke kterým krajský soud dospěl, i úvahy, které ho k těmto závěrům vedly. Tomu ostatně svědčí i kasační námitky stěžovatelky, která s těmito závěry polemizuje. Po stránce stylistické je odůvodnění napadeného rozsudku čitelné, a pokud krajský soud používá obraty jako „*jestliže opatřil*“ nebo „*je-li jím činěn závěr*“, děje se tak v kontextu srozumitelném a zjevně ve vztahu k napadenému rozhodnutí žalovaného nebo ve vztahu ke zdravotnímu posudku, kterého se týká příslušná část odůvodnění. Byť si je Nejvyšší správní soud vědom mnohdy složité srozumitelnosti soudních rozhodnutí i často odlišného významu právní terminologie ve srovnání s běžně užívaným jazykem, neshledal napadený rozsudek v tomto směru nijak závadným. Stěžovatelce, která je starší osobou stíženou zdravotními problémy, může přirozeně činit pochopení a interpretace rozhodnutí správních orgánů i soudů značné potíže. Zdejší soud ovšem poukazuje na skutečnost, že ve správních řízeních i v řízeních před krajskými soudy byla stěžovatelka zastoupena svým synem, který je vysokoškolsky vzdělán, nadto je v řízení před Nejvyšším správním soudem stěžovatelka zastoupena advokátem, tedy právním odborníkem, jemuž ani orientace ve složitých jazykových obrazech nemůže činit nejmenšího problému. Jak ovšem již bylo uvedeno, odůvodnění napadeného rozsudku je dobře čitelné a srozumitelné.

pokračování

[18] Dále je ke kasačním námitkám nutno uvést, že zaručená procení práva účastníků soudního řízení nelze vykládat tak, že na jejich základě je soud povinen věnovat argumentaci účastníků stejnou část odůvodnění svého rozhodnutí, případně že je povinen ve stejném rozsahu reagovat na každou z uplatněných námitek. Z výše uvedených nároků na přezkoumatelnost rozhodnutí soudu je patrné, že se jedná o podmínky kvalitativní, podle nichž se soud srozumitelným způsobem vyjadřuje a vypořádává se všemi namítanými spornými otázkami. Podle ustálené judikatury zdejšího soudu povinnost posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že krajský soud je povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace. Je na jeho uvážení, které skutečnosti považuje za relevantní při rekapitulaci dosavadního vývoje a které důvody považuje za zásadní pro meritorní posouzení případu. Již ve správním řízení zpravidla dochází k vymezení protichůdných názorů, které tvoří obsah žalobních námitek. Pokud se soud v odůvodnění přikloní k hodnocení některého z účastníků řízení, s čímž je spojeno i převzetí některých závěrů, nelze takový postup shledat bez dalšího nezákonným. Z napadeného rozsudku není ani patrné, že by krajský soud některé důležité skutečnosti tajil či záměrně přehlížel. Naopak, jednotlivé pasáže odůvodnění na sebe logicky navazují. Obsahem správního spisu i důvody zrušení předchozích rozhodnutí žalovaného se krajský soud zabýval do té míry, která byla podle jeho názoru nutná. Nejvyšší správní soud, jak bude patrné z vypořádání dalších kasačních námitek, se s tímto postupem ztotožnil. Pro posouzení dané věci je totiž zásadní, zda se žalovaný vypořádal s výtkami zrušujících rozsudků, tedy jaké kroky učinil při šetření zdravotního stavu stěžovatelky a jakým způsobem posoudil podkladové materiály svého rozhodnutí.

[19] Smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 cit. zákona.

[20] Podle § 9 odst. 1 uvedeného zákona se při posuzování péče o vlastní osobu pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat úkony taxativně vyjmenované pod písmeny a) až r) téhož ustanovení, mezi něž patří především příprava, podávání a přijímání stravy, mytí těla, koupání nebo sprchování, výkon fyziologické potřeby včetně hygieny, vstávání z lůžka, sezení, stání a přemísťování předmětů denní potřeby, chůze, oblékání, obouvání či orientace v přirozeném prostředí, provedení jednoduchého ošetření a dodržování léčebného režimu. Podle odstavce 2 téhož ustanovení se při posuzování soběstačnosti pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat zde taxativně vyjmenované úkony pod písmenem a) až r). Při hodnocení vyjmenovaných úkonů pro účely stanovení stupně závislosti se přitom hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat jednotlivé úkony podle odst. 1 a 2, které se sčítají. Při hodnocení úkonů podle odst. 1 a 2 se úkony uvedené v jednotlivých písmenech považují za jeden úkon, přičemž pokud je osoba schopna zvládnout některý z úkonů uvedených v odstavci 1 a 2 jen částečně, považuje se takový úkon pro účely hodnocení za úkon, který není schopna zvládnout; bližší vymezení úkonů uvedených v odstavci 1 a 2 a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí předpis (§ 9 odst. 3, 4 a 5 téhož zákona).

[21] Stupeň závislosti posuzuje podle § 25 odst. 2 a § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách okresní správa sociálního zajištění, v odvolacím řízení pak žalovaný, který má pro tento účel zřízeny, respektive využívá, posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci

a provádění sociálního zabezpečení). Vzhledem k tomu, že role posudků je zcela klíčovou a nezastupitelnou, je třeba věnovat jejich obsahu náležitou pozornost.

[22] Nejvyšší správní soud v první řadě zdůrazňuje, že posudková komise MPSV při posouzení stupně závislosti zpracovává posudek ve formě písemného kvalifikovaného podkladu pro rozhodnutí podle § 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. V něm je dokumentován proces porízení posudku, posudkový závěr a jeho odůvodnění. Co se pak týče požadavku na odůvodnění posudkového závěru, navazuje právní úprava příspěvku na péči v zákoně o sociálních službách obsahově na předchozí právní úpravu dávky sociálního zabezpečení – zvýšení důchodu pro bezmocnost, uvedenou v § 70 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení a v § 2 odst. 1, 2 a 3 vyhl. č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. I v řízení vedeném podle zmíněných ustanovení byl pro přezkumné řízení soudní vyžadován posudek posudkové komise MPSV, který byl pro toto řízení důkazem rozhodujícím. Rozhodnutí o nároku na požadovanou dávku bylo totiž – stejně jako v projednávané věci – závislé především na odborném lékařském posouzení, k němuž byla ze zákona povolána právě posudková komise. Ta se vyjadřovala k rozsahu a charakteru pomoci, dohledu, popřípadě ošetřování jinou osobou při úkonech braných tehdy v úvahu pro posouzení stupně bezmocnosti, jakož i k zaujetí posudkových závěrů o bezmocnosti, eventuelně jejím stupni ve smyslu § 2 výše již uvedené vyhlášky, třebaže v oblasti rozhodování o těchto zákonných nárocích šlo především o pojmy právní. Posudek této komise soud hodnotil jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v procesních soudních předpisech, nicméně se zřetelem k mimořádnému významu posudků v tomto řízení, nezbuzoval-li takový posudek z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti žádnou pochybnost a nebyly-li tu ani jiné skutečnosti nebo důkazy, jimiž by správnost posudku mohla být zpochybněna, býval takový posudek zpravidla v řízení důkazem stěžejním. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tyto požadavky musí být kladeny na posudek posudkové komise MPSV i nadále, byť je vyžadován nikoliv pro účely řízení soudního, ale pro účely odvolacího řízení správního ve smyslu § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách a § 4 zákona č. 582/1991 Sb. I správní orgán musí totiž vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření a výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009 – 63).

[23] Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 – 53, „posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ Konkrétně z posudku proto musí být zřejmé, z čeho posudková komise vycházela a jak hodnotila shromážděné podklady. Úkolem orgánu, který si posouzení stupně závislosti účastníka řízení na pomoci jiné osoby vyžádal, je vyhodnotit, zda byl posudek vypracován v řádném složení, zda se žadatel účastnil jednání, a pokud ne, zda se tak nestalo v důsledku pochybení posudkové komise, případně zda je dostatečně odůvodněno, že jeho přítomnost na jednání posudkové komise nebyla nezbytná, dále zda posudek obsahuje podrobné odůvodnění hodnocení míry závislosti na pomoci jiné osoby ve smyslu ustanovení části II. hlavy I. zákona o sociálních službách, zda měla posudková komise dostatek podkladů pro posouzení zdravotního stavu, zda obsah podkladů ve svém závěru respektovala, a konečně zda řádně a srozumitelně subsumovala svá zjištění pod příslušná zákonná ustanovení.

pokračování

[24] Jak bylo uvedeno, na posudek závislosti osoby na péči třeba nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek. Sice se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009 - 60). Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoli hodnocení správních orgánů nepodléhá odborné lékařské závěry posudků, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009 - 60, dále také rozsudek ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009 - 104). Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení zabýval. Podle § 68 odst. 3 správního řádu platí, že v odůvodnění správního rozhodnutí „...se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí“. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči. Základním předpokladem pro to, aby správní mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (které platí jak pro posudek závislosti v prvoinstančním, tak i *per analogiam* v odvolacím řízení).

[25] Důvodem, pro který byla předchozí rozhodnutí žalovaného krajskými soudy zrušena, jsou právě nedostatky, se kterými se žalovaný vypořádal s rozdíly mezi podklady svých předchozích rozhodnutí. Krajský soud tak v napadeném rozsudku neposuzoval věc již posouzenou ve smyslu, aby se zabýval otázkou, zda ob stojí ze hlediska posouzení stupně závislosti stěžovatelky na péči jiné osoby předchozí rozhodnutí žalovaného. Skutkový stav nebyl podle zrušovacích rozsudků dostatečně zjištěn a zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků bylo podle zrušovacích rozsudků provedeno v rozsahu nedostatečném pro použití posudkových kritérií. Jednotlivé důkazní prostředky bez odůvodnění rozdílů, které panovaly mezi jejich závěry, neumožňovaly jasnou a přesvědčivou podporu rozhodnutí žalovaného, což mohlo mít za následek i nesprávné právní posouzení předmětné věci.

[26] V tomto směru je třeba odmítnout názor stěžovatelky, že by ze zrušujících rozsudků vyplývalo, že by veškeré důkazní materiály nebyly pro rozhodování žalovaného použitelné nebo že by je nebylo možné dále použít již z toho důvodu, že rozhodnutí žalovaného bylo úspěšně napadeno žalobou a zrušeno. Z toho důvodu nelze přisvědčit námitce, že žalovaný nemohl vycházet z podkladů pořízených před vydáním zrušovacích rozsudků, respektive že mělo být provedeno sociální šetření v období od doručení posledního rozsudku. Povinností žalovaného bylo zjistit dostatečným způsobem skutkový stav, což znamenalo komplexní zhodnocení množství shromážděných důkazních materiálů v průběhu řízení, ať již opatřených při doplňování dokazování nebo předložených stěžovatelkou. Konstatování, že rozsudkem ve věci sp. zn. 2 Ad 60/2012 došlo ke zrušení rozhodnutí žalovaného pro nedostatečné zjištění skutkového stavu, není v rozporu se závěrem, že skutkové podklady, na základě kterých bylo rozhodováno, jsou úplné a zcela postačující pro spolehlivé posouzení stupně závislosti stěžovatelky.

[27] V obecné rovině tedy krajský soud v napadeném rozsudku přistoupil řádným způsobem k posouzení rozhodnutí žalovaného, když se zabýval obsahem jednotlivých důkazních materiálů a vysvětlením rozporů mezi nimi v nově pořízeném posudku posudkové komise ze dne

13. 5. 2013 a v návaznosti na závěry posudku i v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného. Závěr krajského soudu, že žalovaným byl objektivně zjištěn skutkový stav, může plně obstát, neboť žalovaný byl krajskými soudy zavázán, aby v dalším řízení napravil předchozí nedostatky a zjistil stav věci, o němž by nebyly důvodné pochybnosti, což musí být patrné i z odůvodnění jeho rozhodnutí. Stěžovatelka se mýlí v přesvědčení, že krajský soud měl zdůvodnit, proč výroky předchozích soudů neuznává nebo kde se soudy v předchozích řízeních mýlily. Povinností krajského soudu bylo zabývat se tím, zda žalovaný napravil vytýkaná pochybení a jeho nové rozhodnutí vyhovuje zákonným nárokům. Z napadeného rozsudku nevyplývá, že by se krajský soud jakkoliv odklonil od právního posouzení dané věci, ke kterému dospěly krajské soudy ve zrušovacích rozsudcích. Jednotlivá rozhodnutí krajských soudů je nezbytné porovnávat v jejich chronologické posloupnosti s ohledem na vývoj věci, tzn. doplňování důkazních materiálů žalovaným a vydávání dalších rozhodnutí. Krajské soudy potříkrát zrušily postupně vydávaná rozhodnutí žalovaného s konkrétními požadavky na odstranění jejich nedostatků a v napadeném rozsudku krajský soud dospěl k závěru, že nové, doplněné rozhodnutí žalovaného ob stojí, neboť žalovaný se v něm již vyvaroval chyb, které mu byly dříve vytýkány. Na místě tak není ani námitka, že se napadený rozsudek vymyká ustálenému právnímu názoru, ke kterému dospěly soudy v předchozích řízeních.

[28] V rovině konkrétní je však nutné zabývat se přesnými důvody, pro které krajské soudy předchozí rozhodnutí žalovaného zrušily ve vztahu k jednotlivým důkazním materiálům a jejich posouzení, tedy v návaznosti na kasační námitky přezkoumat, zda jsou závěry krajského soudu správné.

[29] Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2013 uvádí mezi svými podklady posudek posudkové komise MPSV ČR, pracoviště České Budějovice z roku 2011 a dva doplňky tohoto posudku, dále posudek téže komise z roku 2012, srovnávací posudek posudkové komise MPSV ČR, pracoviště Brno a dále posudek posudkové komise MPSV ČR České Budějovice ze dne 13. 5. 2013 a jeho doplněk. Dalšími podklady byla sociální šetření prováděná žalovaným a vlastní šetření posudkové komise ze dne 3. 5. 2012.

[30] V prvním zrušovacím rozsudku z roku 2010 dospěl krajský soud k závěru, že zdravotní posudek okresní správy sociálního zajištění byl nedostatečný, neboť pouze přebral závěry sociálního šetření. Co se týče následně vyhotoveného posudku posudkové komise MPSV ČR, pracoviště České Budějovice z roku 2011, pak z jeho obsahu vyplývá, že posouzení proběhlo bez přítomnosti stěžovatelky podle posudkové komise na základě jejího souhlasu s takovým postupem s tím, že zdravotní dokumentace byla shledána dostatečnou k posouzení v nepřítomnosti stěžovatelky. Tento posudek nevycházel výslovně z vyšetření PhDr. R., posudková komise měla ovšem k dispozici kompletní posudkový spis OSSZ Pelhřimov. Ve svém hodnocení zdravotního stavu a schopností stěžovatelky vyšla především z vyšetření doc. B., MUDr. H. a MUDr. P., z nichž citovala zásadní závěry. Zástupce stěžovatelky se k posudku vyjádřil tak, že je neobjektivní a chybný a že vychází z pohovoru se stěžovatelkou, a nikoliv s pečující osobou - jejím zástupcem. Rovněž poukázal na rozpor v hodnocení několika úkonů, který byl již předtím popsán v žádosti o vydání doplňujícího posudku. Později zaslal krajskému úřadu poukaz od MUDr. H., z něhož jsou patrné problémy stěžovatelky s inkontinencí, a také zpochybnil hodnocení posudku ohledně úkonů mytí těla, dodržování pitného režimu a plánování života. Posouzení těchto otázek bylo předmětem druhého doplňujícího posudku.

[31] Ve druhém zrušovacím rozsudku krajský soud dospěl k závěru, že výše uvedený posudek posudkové komise MPSV ČR, pracoviště České Budějovice z roku 2011 včetně doplňujících posudků nezdůvodnil, na základě jaké rozhodné skutečnosti s datem 28. 3. 2011 bylo konstatováno, že stěžovatelka některé úkony nezvládá. Tento závěr byl proveden toliko

pokračování

na základě sociálního šetření a předložení lékařských zpráv, osobní vyšetření stěžovatelky však posudkovou komisí provedeno nebylo, ačkoliv tato souhlas s posouzením svého zdravotního stavu a závislosti na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci bez její přítomnosti neudělila. Krajský soud si vyžádal od posudkové komise předložení kopie omluvenky ze dne 6. 9. 2011 podané zástupcem stěžovatelky, podle které *„...vzhledem k velmi špatnému zdravotnímu stavu (únik moči, traumatický strach, ztráta orientace, nerozumí významu slov a vět, podávané věci, čaj, potrava, neudrží v ruce, pouští na zem), se nemůže žalobkyně jednání zúčastnit. Tyto důvody neúčasti byly telefonicky sděleny dne 6. 9. 2011 v 08:30 hod. p. I. J. i MUDr. J. P.“* Byť v pozvánce k jednání posudkové komise bylo uvedeno, že *„...nedostavíte-li se v uvedeném termínu k jednání, posudková komise na svém jednání zvaží, zda je doložena zdravotní dokumentace dostatečná k vypracování posudku i bez vaší osobní účasti na tomto jednání“*, uvážil krajský soud, že vzhledem k vnitřním rozporům posudků s ohledem na rozdílné posouzení některých úkonů bez bližší konkretizace a přesvědčivého zdůvodnění nebyly splněny podmínky pro učinění posudkového závěru pouze z doložené zdravotní dokumentace. Podle krajského soudu vlastní vyšetření stěžovatelky, případně její návštěva členy posudkové komise v místě bydliště, je v daném případě žádoucí a nezbytné, aby tak byly odstraněny a najisto postaveny i přesvědčivě zdůvodněny odlišnosti posouzení některých úkonů, při nichž stěžovatelka potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajišťování soběstačnosti, rovněž tak i upřesnění a bližší zdůvodnění hodnocení data nezvládnutí konkrétních úkonů posuzované, případně zvládnutí s pomocí či dohledem jiné osoby. Jen tímto způsobem může mít vlastní hodnocení péče o posuzovanou osobu a zajištění soběstačnosti dostatečnou vypovídající hodnotu.

[32] Krajský soud proto zavázal žalovaného, aby doplnil řízení zejména tak, že zajistí vlastní vyšetření stěžovatelky, a to buď její osobní účastí při jednání posudkové komise, případně, budou-li dány vážné důvody, provedením vyšetření v místě jejího bydliště. Zjištěné skutečnosti pak vyhodnotí současně s přesvědčivě zdůvodněnými posudkovými závěry posudkové komise MPSV ČR v Českých Budějovicích.

[33] Co se týče provedených sociálních šetření, je třeba jako nedůvodnou zamítnout námitku stěžovatelky, že sociální šetření nebyla v dané věci provedena. Stěžovatelka sama potvrzuje již ve svém odvolání ze dne 28. 3. 2011 proti rozhodnutí městského úřadu, že proběhlo sociální šetření dne 30. 11. 2010. Namítá podivné chování zaměstnanců městského úřadu a nelíbí se jí kladení otázek. Ze spisu je také zřejmé, že proběhlo sociální šetření dne 15. 4. 2011. Protokol z tohoto šetření podepsala stěžovatelka i její zástupce. Součástí spisu je také záznam z šetření datovaný 15. 4. 2011 a podepsaný pracovníky Kraje Vysočina JUDr. T. a Mgr. J., podle kterého byl s ohledem na rozpory mezi závěry sociálních šetření učiněn dotaz na Obecní úřad Senožaty a také na firmu Senagro. Další sociální šetření provedl žalovaný i v návaznosti na výše uvedené závěry druhého zrušovacího rozsudku dne 2. 4. 2012. Protokol i záznam z šetření jsou součástí spisu.

[34] Obsah protokolu ze sociálního šetření ze dne 15. 4. 2011 i ze dne 2. 4. 2012 je v podstatě shodný. Jsou v něm zaznamenány podmínky, ve kterých stěžovatelka žije, a také její běžné činnosti. Není však jasné, zda se jedná pouze o soupis toho, co vypověděl zástupce stěžovatelky, nebo byla dotazována i stěžovatelka sama. V záznamech jakékoliv podrobnosti tohoto druhu absentují. Zdejší soud přitom právě informace o průběhu šetření považuje za zásadní pro posouzení poměrů, ve kterých stěžovatelka žije, jakým způsobem se o sebe stará a jak se o ni stará její syn, tedy v důsledku i pro správné určení zdravotního stavu a schopností stěžovatelky.

[35] S ohledem na věk stěžovatelky po ní nelze pochopitelně požadovat, aby byla schopna vylicít všechny rozhodné skutečnosti a zhodnotit projev svých zdravotních potíží. Ovšem

i rozsah, ve kterém je schopna odpovídat na dotazy, a způsob, jakým se vyjadřuje, je z hlediska posouzení jejich schopností podstatný. V opačném případě by postačovalo, aby se zástupce stěžovatelky dostavil k ústnímu jednání nebo vše důležité popsal v písemném podání žalovanému. Na tento závěr nemůže mít vliv, že protokol ze sociálního šetření ze dne 2. 4. 2012 je doplněn o záznam ze sociálního šetření ze stejného dne, podle kterého stěžovatelka působila během šetření orientovaně a odpovídala přiléhavě na kladené otázky; její syn pak vypověděl, že obědy varí sám a pokud nevarí, tak chodí se stěžovatelkou pro obědy do bývalého JZD. Tento záznam se vyjadřuje pouze k některým informacím obsaženým v protokolu, nadto byl podepsán pouze pracovníci žalovaného. Pokud je v něm dále uvedeno, že dotazem na obecním úřadě bylo zjištěno, že stěžovatelka chodí třikrát týdně pro obědy do firmy Senagro a také chodí se svými kamarádkami na procházky po obci, pak s těmito zjištěnými informacemi nebyli stěžovatelka a její zástupce během sociálního šetření konfrontováni. Nejedná se o zjištění, která by spory ohledně zdravotního stavu a schopností stěžovatelky vyjasnila, právě naopak. Výsledek takového sociálního šetření lze považovat za rozporný. To znamená, že nemůže být použit jako podkladový materiál pro vypracování zdravotního posudku nebo pro rozhodnutí žalovaného, aniž by vzniklé rozpory byly odstraněny například výsledky zdravotního vyšetření, podle nichž není stěžovatelka schopna chodit pravidelně na procházky nebo pro obědy do vzdálenosti 500 m od svého bydliště.

[36] Dne 14. 5. 2012 vydala posudková komise MPSV ČR, pracoviště České Budějovice další zdravotní posudek stěžovatelky. Zástupce stěžovatelky omluvil stěžovatelku z jednání komise ze zdravotních důvodů (těžká deprese, psychické trauma, strach, vyčerpání, inkontinence, porucha komunikace a ztráta orientace). Pro stanovení stupně závislosti odkázal zástupce stěžovatelky na zdravotní dokumentaci obsaženou ve spisu, která podle něj prokazuje, že stěžovatelka je velmi nemocná, přestává zvládat péči o sebe, potřebuje dopomoc, je neschopna samotného přebývání, je nad ní nutný trvalý dozor, je neschopna péče o vlastní osobu, trpí těžkou demencí a těžkou depresí.

[37] Posudková komise následně, ještě před vydáním zdravotního posudku, provedla šetření v místě bydliště stěžovatelky za přítomnosti stěžovatelky i jejího zástupce. Popis tohoto šetření, který je součástí posudku, považuje Nejvyšší správní soud za klíčový pro posouzení dřívějších rozporů v otázkách zdravotního stavu a schopností stěžovatelky, proto jej cituje: „*Po příjezdu do obce Senožaty dne 3. 5. 2012 jsme zaparkovali před domem č. 91, kde bydlí posuzovaná paní B.. Přes ulici nás pozorovala starší paní, která seděla sama na lavičce na náměstí. Tam chodí ráda, protože si tam popovídá; postěžovala si, že nemá sousedy. Bylo příjemné teplé jarní počasí, 3. května kolem půl druhé odpoledne. Paní nás viděla a vstala, přešla ulici a protože jsme stáli před jejím domem, zamířila k nám. Oslovil jsem ji dotazem na jméno a ona mi odpověděla, že je paní B.; po našem představení se a seznámení s účelem naší návštěvy mě a paní tajemnici pozvala domů slovy: „pojdte dál . . .“ a vedla nás do domu. Otevřela velká dřevěná vrata a rychlou chůzí stoupala zcela svižně po schodech do prvního patra domu. Posadila se v kuchyni, kam nás zavedla a i my jsme usedli kolem kuchyňského stolu. Pochvilu se objevil syn paní B., který přisedl ke stolu. Posuzovaná se po celou návštěvu chovala velmi vstřícně, odpovídala na všechny dotazy ochotně a atmosféra byla klidná, nekonfliktní, příjemná. Úvodní dotaz se týkal data narození, adresy posuzované paní, odpovědi byly bez latence a přesné. Zнала jméno své lékařky, sedmičkový test zvládla doslova brilantně, odečítala rychle a bezchybně; doslova se počítáním bavila a sdělila nám, že léta pracovala v obchodě, vzpomínala, že nejprve prodávala obuv a potom potraviny. Předložené noviny -Mladou frontu přečetla naprosto přesně a rychle. Noviny i časopisy si čte sama. Hovor byl veden poněkud hlasitěji, protože paní B. o to sama požádala s tím, že už tak dobře neslyší. Na dotazy týkající se tělesné hygieny odpověděla, že je schopna sama se umýt, obléci i obout. Pohybové funkce horních končetin jsou bez postižení. Nají a napije se sama, nalítí i naporcování Stravy zvládne. Paní B. je štíblé, středně vysoké postavy, její stoj i chůze jsou zcela normální. Drobné nákupy si obstará sama, ceny zná, ví např., že rohlík stojí dvě koruny. Postěžovala si, že zapomíná, občas se i bojí jít sama do zahrady. Léky jí připravuje její syn. Několikrát přerušil rozhovor s tím, že jeho matka nám všechno odkývá a jí samotnou napomenul slovy, že musí mluvit pravdu.*

pokračování

Připomenul, že trpí inkontinencí moče. Ona na tuto jeho připomínku vůbec nereagovala. Na dotaz zda se uskutečnilo nějaké nové odborné lékařské vyšetření, syn paní B. přinesl vyšetření ze dne 30. 4. 2012 z ambulance neurologické kliniky FNKV v Praze, doc. MUDr. B.; kopie vyšetření je součástí spisové dokumentace.“ Dále posudková komise v posudku citovala závěry zdravotních vyšetření a především na základě vlastního šetření a vyšetření doc. B. dospěla k závěru, že stěžovatelka není schopna sama plně zvládnout 5 úkonů péče o vlastní osobu a 15 úkonů soběstačnosti, tedy celkem 20 úkonů. Jedná se u ní tedy od 28. 3. 2011 o středně těžkou závislost na pomoci jiné fyzické osoby.

[38] Tento posudek byl opraven dne 18. 6. 2012 tak, že od 28. 3. 2011 do 31. 12. 2011 se stěžovatelka považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), od 1. 1. 2012 rovněž v stupni II. Ve stejném smyslu byla opravena informace o výsledku posouzení ze dne 14. 5. 2012.

[39] Stěžovatelka vznesla námitku neobjektivitu posudkové komise z důvodu jejího totožného složení při vypracování posudku i jeho opravy. Obecně namítala i chybné hodnocení úkonů, neobjektivnost a nesprávnost závěrů posudku. Také upozorňovala na průtahy v řízení. Žalovaný požádal o vypracování srovnávacího posudku pro účely odvolacího řízení Posudkovou komisí MPSV, detašované pracoviště Brno. Ta dospěla k závěru, že stěžovatelka je od data 29. 9. 2009 do 27. 3. 2011 osobou, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I., a od data 28. 3. 2011 do 31. 12. 2011 je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. V posouzení zdravotního stavu se posudková komise ztotožnila se závěry posudku ze dne 14. 5. 2012. Zohlednila však postupné zhoršení schopností stěžovatelky vlivem postupujícího věku a postupu fyzického a psychického postižení. Při neurologickém vyšetření ze dne 28. 3. 2011 byly zhoršeny subjektivní paměťové funkce, proto komise zvolila toto datum za určující pro zvýšení stupně závislosti, jak z dokumentace a posudkového hodnocení vyplývá. Posudková komise MPSV, pracoviště Brno po prostudování dostupné zdravotní dokumentace upustila od návštěvy stěžovatelky, protože jak na základě opakovaných sociálních šetření, tak vyšetření posudkovými lékaři byl její zdravotní stav a progresse stupně závislosti objektivně prokázán, do data 27. 3. 2011 dosavadní sociální šetření a objektivní lékařská vyšetření odpovídala pouze I. stupni závislosti se vznikem ode dne podání žádosti tj. 29. 9. 2009, dne 28. 3. 2011 došlo k objektivně prokazatelné progresi demence s dopadem na schopnost iniciace, kontroly úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnost.

[40] Ve třetím zrušovacím rozsudku krajský soud uvedl, že žalovaný ve svém rozhodnutí téměř doslovně opsal posudek Posudkové komise MPSV ČR, pracoviště České Budějovice a rovněž i posudek Posudkové komise MPSV, pracoviště Brno. Uvedl, že zhodnotil všechny podklady pro vydání rozhodnutí v jejich souhrnu a v jejich vzájemných souvislostech, aniž se řádně zabýval důkazy provedenými, a to zejména obsahem posudků posudkových komisí a lékařskými zprávami, které byly v rámci řízení zajištěny, eventuálně předloženy stěžovatelkou. S odvolacími námitkami se žalovaný nevypořádal, omezil se na citaci dopisu, jenž mu byl zaslán zástupcem stěžovatelky dne 8. 8. 2012. Z těchto důvodů krajský soud rozhodnutí žalovaného opět zrušil.

[41] Podle spisu bylo dne 6. 3. 2013 provedeno další sociální šetření žalovaného, jehož cílem bylo podle záznamu zjištění, zda v době, která uplynula od posledního sociálního šetření, došlo ke změně zdravotního stavu stěžovatelky. Stěžovatelka nebyla zastižena, proto bylo provedeno šetření v místě bydliště. Z tohoto šetření podle záznamu vyplynulo, že stěžovatelka „chodí sama pravidelně pro obědy do výdejny obědů místní firmy Senagro, poměrně dosti vzdálené od jejího bydliště na druhém konci obce, že pravidelně dochází každou středu a neděli na boboslužby do kostela v obci a navštěvuje svoji známou, její vrstevnici, žijící v poměrně velké vzdálenosti od jejího bydliště. Šetřením bylo rovněž zjištěno, že její syn, pan Ing. J. B., se v průběhu týdne v obci nezdržuje, jezdí většinou jen na víkendy.“ Na základě těchto

zjištění dospěl žalovaný k závěru, že zdravotní stav stěžovatelky „zůstal od posledního sociálního šetření beze změn, že je vzhledem ke svému věku v dobré kondici a neprojevuje se u ní žádné závažné zhoršení psychiky, když je schopna vyřídit takové záležitosti jako vyzvednutí a donášku oběda, návštěvu své známé, aby si s ní pobovořila, a návštěvu pobožnosti v kostele. Nebylo zjištěno, že by např. v obci bloudila, nepoznávala sousedy apod.“

[42] Podle názoru Nejvyššího správního soudu trpí výše uvedené sociální šetření zásadními nedostatky. Ze záznamu o jeho provedení není zejména nijak zřejmé, kterých osob se zaměstnankyně žalovaného na stěžovatelku ptala. Není patrná formulace jednotlivých otázek, ani alespoň přibližné znění odpovědí. Nelze tak posoudit důvěryhodnost zjištění nebo je konfrontovat s námitkami stěžovatelky. Úvahy o zdravotním stavu stěžovatelky tak zůstávají v rovině anonymních sousedských klevet, třebaže z podání zástupce stěžovatelky ze dne 3. 6. 2013 vyplývá, že se dozvěděl od obyvatel obce, že šetření proběhlo.

[43] Výše uvedené výhrady však neznamenají, že za účelem vydání rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči nejsou použitelná citovaná zjištění z předchozího sociálního šetření provedeného dne 3. 5. 2012. Na tomto místě je třeba zopakovat, že úkolem žalovaného bylo vypořádat se se závěry zdravotních posudků a shromážděné zdravotní dokumentace. Po vydání třetího zrušujícího rozsudku již nebylo třeba činit další sociální šetření či zadávat vypracování dalšího zdravotního posudku. Poslední provedené sociální šetření se tak jeví jako nedostatečné, zároveň však i jako nadbytečné a nepodstatné pro rozhodnutí ve věci.

[44] Po provedení posledního sociálního šetření zadal žalovaný posouzení stupně závislosti stěžovatelky posudkové komisi MPSV, pracoviště České Budějovice, která posudek vydala dne 13. 5. 2013. Jeho závěry se téměř úplně shodují se závěry již uvedeného předcházejícího srovnávacího posudku pro účely odvolacího řízení vypracovaného Posudkovou komisí MPSV, pracoviště Brno. Posudková komise popsala výsledky sociálních šetření pro účely rozhodování o příspěvku a výsledky dosavadních posouzení závislosti posudkovými komisemi a zabývala se lékařským nálezem Doc. MUDr. B.. Stanovila klinickou diagnózu a při hodnocení závislosti stěžovatelky vyšla ze shody mezi závěry předchozích zdravotních posudků s tím, že změny v jednotlivých bodech nepřinášejí změnu ve výsledku posouzení. Základem je podle komise shoda na stupni závislosti stěžovatelky. Podle posudkové komise v době do 27. 3. 2011 stěžovatelka nezvládala 3 úkony péče o sebe a 11 úkonů soběstačnosti, celkem 14 úkonů. Od 28. 3. 2011 do 31. 12. 2011 nezvládala samostatně 5 úkonů péče o sebe 15 úkonů soběstačnosti, celkově 20 úkonů. Od 1. 1. 2012 nezvládala 6 základních životních potřeb. Ode dne 1. 9. 2009 do 27. 3. 2011 je osobou, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I., od 28. 3. 2011 do 31. 12. 2011 je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. a od 1. 1. 2012 je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II.

[45] V doplňku ke zdravotnímu posudku posudková komise na svých závěrech setrvala a vypořádala se s předloženými lékařskými nálezy MUDr. H., MUDr. B. a MUDr. P. Poukázala na to, že posudková komise se vždy vyrovnává s objektivními fakty, objektivním nálezem somatickým, psychickým, testy psychologickými, RTG, CT, svalovými testy, vyšetřením magnetickou rezonancí a neřídí se doporučeními určenými pro rodiny posuzovaných. V nálezu Doc. MUDr. B. není popsán objektivní stav stěžovatelky, ani magnetická rezonance mozku nevykazuje typické známky pro Alzheimerovu chorobu. Posudková komise nemůže konstatovat, že došlo ke zhoršení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, protože součástí jakékoliv změny posouzení je aktuální sociální šetření v přirozeném prostředí posuzované. Přichází v úvahu hospitalizace na psychiatrickém oddělení, protože to bude jiným objektivním podkladem, jestliže při nedávné hospitalizaci stěžovatelky na interním oddělení byla posuzována mentálně přiměřená věku.

pokračování

[46] V rozhodnutí ze dne 22. 7. 2013 žalovaný shrnul závěry zdravotních posudků a sociálních šetření, porovnal závěry posudků a reagoval na námítky stěžovatelky. V návaznosti na své závěry změnil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[47] Nejvyšší správní soud ke kasačním námítkám, které poukazují na nedostatky rozhodnutí žalovaného a jejich chybné posouzení krajským soudem, uvádí následující.

[48] Vzhledem k tomu, že zdravotní posudek posudkové komise MPSV, pracoviště České Budějovice ze dne 13. 5. 2010 nebyl podkladem napadeného rozhodnutí žalovaného, není třeba se ve vztahu k němu zabývat námítkami poukazující na okolnosti vyšetření provedeného PhDr. R. Lze poukázat i na skutečnost, že ve vyjádření k tomuto posudku stěžovatelka nic proti postupu jmenované lékařky nenamítala. Žádné podobné námítky neuvedla ani v odvolání proti rozhodnutí městského úřadu ze dne 11. 3. 2011, jehož podkladem byl posudek ze dne 18. 2. 2011, který rovněž mimo jiné vycházel z vyšetření vyžádaného u PhDr. R. Z pohledu zdejšího soudu se tato námitka jeví jako účelová. To ovšem není pro celkové hodnocení přesvědčivosti rozhodnutí žalovaného relevantní, neboť, jak bude vysvětleno dále, ob stojí toto rozhodnutí i bez ohledu na skutečnost, zda skutečně byla stěžovatelka PhDr. R. vyšetřena, či nikoliv. Přestože měly posudkové komise i později k dispozici zdravotní spis stěžovatelky za účelem vypracování posudků, ze závěrů vyšetření provedeného PhDr. R. výslovně nevycházejí a ani je nijak nezmiňují. To je patrné již ze zdravotního posudku z roku 2011, který při hodnocení zdravotního stavu a schopností stěžovatelky vychází především z vyšetření doc. B., MUDr. H. a MUDr. P., z nichž cituje zásadní závěry.

[49] Nejvyšší správní soud neposoudil v návaznosti na kasační námítky postup žalovaného jako jsoucí v rozporu se závěry zrušovacích rozsudků ohledně rozsahu použitých důkazních materiálů, které byly podkladem pro rozhodnutí žalovaného. K tomu lze doplnit, že v prvním zrušovacím rozsudku krajský soud uvedl, že žalovaný posudek posudkové komise z roku 2010 k soudnímu řízení nedodal, takže lze mít pochybnosti o objektivizaci zdravotního stavu, respektive posuzování a hodnocení zvládnutí konkrétních úkonů při absenci přítomnosti posuzované osoby. V prvním zrušovacím rozsudku krajský soud uvedl, že zdravotní posudek OSSZ považuje za nedostatečný, neboť pouze přebral závěry sociálního šetření. Ve druhém zrušovacím rozsudku krajský soud vytkl žalovanému, že posudek posudkové komise MPSV, pracoviště České Budějovice z roku 2011 soudu nepředložil, takže nebylo jasné, proč se jednání komise stěžovatelka neúčastnila a zda o něm byla vyrozuměna. Žádný z těchto nedostatků nelze vztáhnout na podklady rozhodnutí žalovaného, kterými se v napadeném rozsudku zabýval krajský soud. Žalovaný zásadním způsobem doplnil dokazování a vyšel především ze závěrů zdravotních posudků z let 2012 a 2013 a sociálního šetření provedeného posudkovou komisí v roce 2012.

[50] Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovatelce ohledně nedostatků provedených sociálních šetření. Jak již uvedl výše, nepovažuje provedení některých šetření za dostatečné a závěry šetření za průkazné. Tato pochybení však podle názoru zdejšího soudu neměla vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. K tomu, aby žalovaný mohl vydat rozhodnutí ve věci, totiž nepotřeboval provést sociální šetření několikrát. Dostatečné a rozhodující bylo sociální šetření provedené posudkovou komisí dne 3. 5. 2012, které umožnilo posudkovým lékařům osobně posoudit zdravotní stav a schopnosti stěžovatelky a které zároveň odstranilo rozpory mezi zjištěními předchozích šetření. Popis skutečností zjištěných během tohoto šetření se stěžovatelce nepodařilo zpochybnit. Sociální šetření ze dne 6. 3. 2013 nepovažuje zdejší soud za rozhodné, protože podle lékařských posudků neprokázaly předložené zdravotní zprávy zásadní zhoršení zdravotního stavu stěžovatelky po provedení sociálního šetření v roce 2012. Zdravotní posudky

z roku 2012 a 2013 z šetření provedeného posudkovou komisí dne 3. 5. 2012 vycházejí. Rozhodnutí žalovaného pak vychází především z těchto posudků.

[51] Z výše uvedeného je zřejmé, že nemůže být důvodná námitka stěžovatelky, že se žalovaný neřídil závěrem, podle kterého měl doplnit šetření buď na místě samém, nebo před posudkovou komisí. Pokud stěžovatelka namítá, že ji žalovaný vůbec neviděl, respektive že ji neviděla MUDr. S., pak pomíjí skutečnost, že posudek ze dne 13. 5. 2013 i jeho doplněk přezkoumávají závěry posudku ze dne 14. 5. 2012, přičemž vycházejí ze stejných podkladových materiálů včetně výše uvedených zjištění sociálního šetření provedeného dne 3. 5. 2012. I podklady posudků, na jejichž vypracování se podílel MUDr. S., je tudíž nutno považovat za dostatečné, a proto již nebylo třeba, aby posudková komise stěžovatelku znovu navštívila nebo vyšetřila.

[52] Za nezákonný nepovažuje zdejší soud ani postup, kterým byla MUDr. S. jmenována do komise pověřené zpracováním doplňkového zdravotního posudku. Účelem tohoto posudku bylo vyrovnat se s dokumentací dodatečně předloženou stěžovatelkou, tedy doplnit posudek původní, nikoliv přezkoumat nebo znovu posoudit jeho závěry jinou komisí. Stěžovatelka v této souvislosti namítá, že MUDr. S. se nenachází v seznamu posudkových lékařů a že žalovaný ani krajský soud nedoložili, že kritéria posudkového lékaře splňuje. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že žalovaný k námitkám stěžovatelky postoupil podnět k prošetření, zda se MUDr. S. dopustila padělání nebo vystavování nepravdivé lékařské zprávy, příslušnému orgánu, kterým je podle něj jiné oddělení žalovaného - odbor posudkové služby. Tento zaslal dne 22. 7. 2013 zástupci stěžovatelky odpověď, ve které odkazuje na zákonnou úpravu složení posudkových komisí s tím, že předsedou komise je lékař s odbornou kvalifikací v oboru posudkové lékařství, zaměstnanec žalovaného, jak tomu bylo i u MUDr. S. Znalecká činnost ani uvedení v jiných seznamech žádným způsobem nesouvisí s činností posudkových komisí žalovaného. Toto odůvodnění považuje Nejvyšší správní soud za správné.

[53] Účelem námítky, ve které stěžovatelka poukazovala na absenci oprávnění MUDr. S., bylo zjevně zpochybnění relevance zdravotních posudků vypracovaných komisí, které MUDr. S. předsedala. Proto oprávnění této osoby ke zpracování posudku bylo předběžnou otázkou v řízení vedeném žalovaným, který měl vyčkat jejího zodpovězení, než vydal napadené rozhodnutí. Skutečnost, že tak neučinil, ovšem nepovažuje zdejší soud za vadu, která by mohla způsobit nezákonnost rozhodnutí žalovaného. Je tomu tak z důvodu, že stěžovatelka byla informována o vypořádání této námítky, byť jiným odborem žalovaného, v podstatě současně s rozhodnutím žalovaného, které bylo rovněž vypraveno dne 22. 7. 2013. Krajský soud v odůvodnění rozsudku postup žalovaného zmínil a uvedl, že MUDr. S. je posudkovým lékařem, s vysvětlením, že mezi posudkovým lékařem a znalcem je rozdíl, přičemž posudkový lékař zpravidla současně není znalcem. Posudková komise vyhotovila posudek v řádném složení, kdy vedle posudkového lékaře MUDr. S. působila odborná lékařka psychiatrická. Tyto závěry plně odpovídají informacím uvedeným v příslušných zdravotních posudcích a ve vyjádření žalovaného. Pokud stěžovatelka zpochybňuje, že je MUDr. S. posudkovou lékařkou, pak nepředkládá jediné tvrzení, které by vzbuzovalo o této skutečnosti pochybnosti. Jak již bylo uvedeno, neexistence zápisu v rejstříku znalců zde není zapotřebí a s činností posudkových lékařů nesouvisí. Ani ohledně této námítky proto zdejší soud stěžovatelce nepřisvědčil. Z odůvodnění napadeného rozsudku je rovněž patrné, že krajský soud považoval skutkový stav za dostatečně zjištěný a neshledal důvody, aby byl ve věci ustanoven nezávislý znalec, jak navrhovala stěžovatelka. Jak již výše rekapituloval zdejší soud, je posouzení zdravotního stavu a schopností žadatele záležitostí zdravotních posudků pořizovaných posudkovou komisí žalovaného. O vypracování zvláštního znaleckého posudku pro řízení před soudem by bylo možno uvažovat jediné tehdy, pokud by se objevily zásadní pochybnosti ohledně závěrů posudkové komise, k čemuž v posuzované věci nedošlo.

pokračování

[54] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku také správně konstatoval, že přítomnost syna stěžovatelky v jejím bydlíšti je významná potud, je-li zákonem požadováno každodenní zajišťování péče o stěžovatelku. Z toho důvodu není zapotřebí dokazovat, ve kterých dnech syn stěžovatelky přebíral písemnosti v bydlíšti stěžovatelky. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatelky, že lze tento závěr označit za bagatelizující. Určující skutečností pro stanovení stupně závislosti stěžovatelky na péči jiné osoby je její zdravotní stav a rozsah schopností, tedy objektivně určená míra, v jaké je stěžovatelka na cizí pomoc odkázána, nikoliv rozsah, ve kterém je jí tato pomoc k dispozici. To znamená, že i kdyby se syn stěžovatelky v místě bydlíště stěžovatelky nezdržoval vůbec a žádnou pomoc by stěžovatelce neposkytoval, nemělo by to vliv na rozhodnutí ve věci samé. Tvrzení syna stěžovatelky, že o stěžovatelku pečuje a poskytuje jí pomoc s úkony, které sama nesvede, je významnou indicíí, aby v návaznosti na žádost o přiznání příspěvku bylo provedeno sociální šetření a zdravotní vyšetření stěžovatelky, nemůže však zjištěné skutečnosti nahradit.

[55] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s námitkou stěžovatelky, že krajský soud nepřihlédl k hodnotě důkazů předložených stěžovatelkou a neodůvodnil, čím by měl být posudek přesvědčivý. Krajský soud přesně popsal, ze kterých podkladů zdravotní posudek ze dne 13. 5. 2013 i jeho doplněk vycházejí a k jakým závěrům posudková komise dospěla. Tyto závěry hodnotil krajský soud jako logické, vnitřně provázané a přesvědčivé s tím, že závěry posudku mají v podkladech oporu. S tímto hodnocením zdejší soud plně souhlasí, přičemž z již uvedeného je patrné, že k vypracování zdravotních posudků došlo i na základě výhrad stěžovatelky a za účelem posouzení jí předložených zdravotních zpráv. S těmi se posudková komise dostatečně vypořádala, a to včetně zpráv MUDr. H., MUDr. V. a MUDr. P.

[56] Co se týče návrhu Doc. MUDr. B., aby byl stěžovatelce přiznán příspěvek na péči ve stupni III. až IV., pak takovým návrhem není žalovaný nijak vázán, protože Doc. MUDr. B. není posudkovým lékařem, který by komplexně zkoumal zdravotní stav a schopnosti stěžovatelky pro účely řízení o přiznání příspěvku na péči. S výsledky jeho zdravotního šetření byla posudková komise seznámena a závěry posudků z těchto závěrů přímo vycházejí, konkrétně z klinických projevů stěžovatelky a výsledků MMSE testů. Z neurologického vyšetření Doc. MUDr. B. posudková komise rovněž dovodila, že došlo ke zhoršení subjektivní paměťové funkce stěžovatelky, zhoršení testu kognitivních funkcí, trvale zaznamenány u ní byly projevy inkontinence. Proto od data tohoto vyšetření bylo rozhodnuto o zvýšení hodnocení na druhý stupeň závislosti, protože objektivně je prokazatelná progresse demence s dopadem na schopnost péče o vlastní osobu a soběstačnost. Stěžovatel tedy na zjištění Doc. MUDr. B. reagoval; výtka stěžovatelky, že tak nečinil, není důvodná.

[57] Pokud stěžovatelka shledává rozpor mezi závěrem krajského soudu, že není pochyb, že ona trpí Alzheimerovou nemocí, a závěrem zdravotního posudku, že magnetická rezonance takové známky nevykazuje, pak je nutno zmínit celkový závěr zdravotního posudku, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky je pozvolna progredující smíšená demence Alzheimerova typu, čemuž odpovídají ambulantní kontroly na neurologii a psychiatrii. V kontextu hodnocení, ke kterému dospěly jednotlivé zdravotní zprávy, tedy zejména že je stěžovatelka postižena postupně se projevující lehkou demencí nejasného původu, je akceptovatelný závěr, že trpí smíšenou demencí Alzheimerova typu, i zobecnující tvrzení krajského soudu, který takové onemocnění jako Alzheimerovu nemoc označuje, přestože v této fázi není zcela zřejmé, zda se přímo o Alzheimerovu nemoc jedná, jak naznačuje i vyšetření magnetickou rezonancí. Pro rozhodnutí žalovaného však není podstatné přesné pojmenování jednotlivých onemocnění stěžovatelky nebo zachování pojmové konformity, ale především objektivní posouzení dopadů onemocnění na schopnosti stěžovatelky a její potřebu

péče další osoby. V tomto směru je rozhodnutí žalovaného, které závěry zdravotních posudků přejímá i srozumitelně a konzistentně hodnotí, přesvědčivé.

[58] Nejvyšší správní soud tedy přisvědčil závěru krajského soudu, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav v dané věci. Krajský soud se s žalobními námitkami stěžovatelky řádně vypořádal, přičemž některé dílčí závěry, které zdejší soud korigoval, nemají vliv na konečný výsledek ve věci.

IV. Závěr a náklady řízení

[59] Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[60] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelka v řízení úspěch neměla a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2014

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu